

# Euroopan sosiaalirahasto ESR

**Itä-Lapin hankepäivä 27.4.2018**

**Liisa Irri, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus**



Elinkeino-, liikenne- ja  
ympäristökeskus

*Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma*

**Vipuvoimaa**  
**EU:lta**  
2014–2020



**Euroopan unioni**  
Euroopan sosiaalirahasto

# Kestävää kasvua ja työtä 2014-2020 (ESR)

## Rakennerahastokausi 2014-2020

- Tavoitteena on parantaa työllisyyttä, kehittää osaamista ja koulutuksen laatua sekä tukea sosiaalista osallisuutta
- ESR:ssa tärkeitä teemoja ovat myös sukupuolten tasa-arvo, yhdenvertaisuus ja kestävä kehitys (erityisesti sosiaalinen ja kulttuurinen)
- ESR-rahoitus v. 2018 n. 11,7 milj. €
- Rahoittaja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa  
EU:lta  
2014–2020



# ESR:n toimintalinjat ja erityistavoitteet

- TL 3 Työllisyys ja työvoiman liikkuvuus (47 %)
  - ET 6.1 Nuorten ja muiden heikossa työmarkkina-asemassa olevien työllistymisen edistäminen
  - ET 7.1 Tuottavuuden ja työhyvinvoinnin parantaminen
  - ET 8.1. Työ- ja koulutusurien sukupuolenmukaisen eriytymisen lieventäminen
- TL 4 Koulutus, ammattitaito ja elinikäinen oppiminen (33 %)
  - ET 9.1 Siirtymävaiheita ja koulutuksellista tasa-arvoa tukevien palveluiden parantaminen
  - ET 9.2 Kasvu- ja rakennemuutosalojen koulutuksen tarjonnan ja laadun parantaminen
- TL 5 Sosiaalinen osallisuus ja köyhyiden torjunta (20 %)
  - ET 10.1 Työelämän ulkopuolella olevien työ- ja toimintakyvyn parantaminen

# Työllisyys ja työvoiman liikkuvuus (TL3)

**Kohderyhmät: työttömät, erityisesti nuoret, ikääntyvät ja muut heikossa työmarkkina-asemassa olevat ( mm. pitkäaikaistyöttömät, maahanmuuttajat, vajaakuntoiset), asiakkaille palveluja tarjoava palveluverkosto sekä potentiaaliset työnantajat, mikro- ja pk-yritykset ja niiden henkilöstä, tutkimus- ja koulutusorganisaatiot, järjestöt ja säätiöt**

Työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaamisen parantamiseksi kehitetään nuorten ja muiden työllistymisessä tukea tarvitsevien työllistymisvalmiuksia ja työllistymistä edistäviä palveluja. Tukea kohdistetaan nopean työelämään kiinnittymisen mahdollistaviin joustaviin toimenpiteisiin, uusien toimintamallien löytämiseen sekä eri toimijoiden yhteistyöhön ja yritys yhteistyöhön. Maahanmuuttajien työllistymiseksi kehitetään kotoutumista edistäviä toimintamalleja ja palveluita.

Työurien pidentämiseksi kehitetään työn tuottavuutta ja työhyvinvointia edistäviä toimintatapoja pk-yrityksissä ja muissa työorganisaatioissa.

Työvoiman tarjonnan lisäämiseksi tasa-arvoisesti lisätään naisten työllistymistä miesvaltaisille aloille ja miesten työllistymistä naisvaltaisille aloille.

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa  
EU:lta  
2014–2020



Euroopan unioni  
Euroopan sosiaalirahasto

# Työllisyys ja työvoiman liikkuvuus (TL3)

## Rahoitusta voi saada mm.:

- nuorten ja muiden heikossa työmarkkina-asemassa olevien työelämään ohjaukseen, valmentamiseen ja muuhun työllistymistä edistävään tukeen (mm. Ohjaamo-toiminta)
- nuorten ja muiden heikossa työmarkkina-asemassa olevien kanssa toimivien tahojen yhteistyön ja verkostojen kehittämiseen sekä yritys yhteistyöhön
- työhyvinvointia ja työssä jaksamista edistävien toimintatapojen kehittämiseen sekä yritysten ja muiden työorganisaatioiden tuottavuuden ja kilpailukyvyen parantamiseen mm. johtamista ja työn organisoinnin tapoja kehittämällä
- sukupuolten välisiä osaamis- ja työllistymiseroja vähentäviin toimenpiteisiin mm. naisten yrittäjyyden edistämiseen tai miesten syrjäytymiskehityksen torjumiseen koulutukseen ohjauksen ja mentoroinnin keinoin

**Tukea voivat hakea: kunnat, tutkimus- ja koulutusorganisaatiot, järjestöt, säätiöt, yritykset, työvoimapalvelujen tarjoajat ja kehittäjät**

Vipuvoimaa  
EU:lta  
2014–2020



**Euroopan unioni**  
Euroopan sosiaalirahasto

# Koulutus, ammattitaito ja elinikäinen oppiminen (TL 4)

**Kohderyhmät:**, työssä olevat, ohjaus- ja koulutuspalvelujen asiantuntijat, koulutusorganisaatiot; työnantajat, opiskelijat, työttömät ja työmarkkinoiden ulkopuolella olevat

Osaavan työvoiman varmistamiseksi ESR-rahoituksella edistetään yhä useamman nuoren pääsyä ammatti- tai korkeakoulututkintoon) sekä nopeampaa työmarkkinoille kiinnittymistä.

Erityisenä kehittämiskohteena ovat koulutus- ja työurien siirtymävaiheet sekä niitä tukevat menetelmät ja palvelut (muun muassa tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelut, oppimisympäristö).

Lisäksi vahvistetaan koulutuksen ja työelämän vuorovaikutusta sekä lisätään opiskelijoiden työelämävalmiuksia erilaisin toimenpitein, muun muassa oppisopimuskoulutuksella, työpajoilla ja yrittäjyyskasvatuksella.

Teknologian kehitykseen ja talouden rakenteellisiin muutoksiin sopeutumiseksi ESR:n tuella lisätään kasvu- ja rakennemuutosalojen osaamistarpeisiin vastaavaa koulutus-tarjontaa ja koulutuksen laatua. Samalla parannetaan erityisesti aikuisväestön ammattitaitoa ja osaamista.

Kesävaikokasvu- ja työttömyysohjelman  
Vipuvoimaa

EU:lta  
2014–2020



**Euroopan unioni**  
Euroopan sosiaalirahasto

# Koulutus, ammattitaito ja elinikäinen oppiminen (TL 4)

## Rahoitusta voi saada mm:

- nuorten koulutuksesta koulutukseen tai työelämään siirtymisen tukemiseen ja tehostamiseen
- koulutuksen ja työelämän vuorovaikutusta lisäävien menetelmien ja toimintamallien kehittämiseen
- aikuisten ja erityisryhmien (ml. maahanmuuttajat, romanit, vammaiset henkilöt, osatyökykyiset ja erilaiset oppijat) perustaitojen, ammattitaidon ja erilaisten koulutusvaihtoehtojen lisäämiseen
- alueiden älykkääseen erikoistumiseen liittyvien osaamistarpeiden sekä kasvu- ja rakennemuutosalojen tarpeet huomioivan koulutustarjonnan lisäämiseen ja koulutuksen osuvuuden parantamiseen

**Tukea voivat hakea: tutkimus- ja koulutusorganisaatiot, kunnat ja kuntayhtymät, järjestöt, säätiöt, yritykset**

Kestävä kasvua ja työtä -ohjelma

EU:lta  
2014–2020



**Euroopan unioni**  
Euroopan sosiaalirahasto

# Sosiaalinen osallisuus ja köyhyyden torjunta (TL 5)

**Kohderyhmät: suurimmassa syrjäytymisriskissä olevat työttömät ja työmarkkinoiden ulkopuolella olevat (erityisesti nuoret, maahanmuuttajataustaiset, romanit, vammaiset henkilöt, vajaakuntoiset, pitkäaikaissairaat ja ikääntyvät), työllisyys-, sosiaali-, terveys- ja kuntoutuspalvelujen tarjoajat**

Eriarvoistumisen ja köyhyyden torjumiseksi ESR:n tuella parannetaan syrjäytymisvaarassa olevien henkilöiden työ- ja toimintakykyä kehittämällä sosiaali-, terveys- ja kuntoutuspalveluita, sektorirajat ylittävää yhteistyötä ja palvelujen asiakaslähtöisyyttä. Työllisyyspolulle pääsemiseksi tarjotaan yksilöityjä palveluratkaisuja, joihin voi sisältyä terveydenhuollon tai kuntoutuksen toimenpiteitä.

Toimenpiteillä tuetaan omien voimavarojen vahvistamista myös vertaistuen tai omaehtoisen toiminnan kautta. Lisäksi vahvistetaan yhteisöllisyyttä ja kolmannen sektorin roolia syrjäytymisen ehkäisyssä.

*Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma*

**Vipuvoimaa**  
**EU:lta**  
2014–2020





# Sosiaalinen osallisuus ja köyhyiden torjunta (TL 5)

## Rahoitusta voi saada mm.:

- heikoimmassa asemassa olevien sosiaalisen osallisuuden ja työelämävalmiuksien vahvistamiseen sekä erityisesti nuorten, ikääntyvien ja osatyökykyisten syrjäytymistä ehkäisevien toimenpiteiden kehittämiseen (esim. sosiaalinen kuntoutus, luontolähtöiset menetelmät, päihde- ja mielenterveyskuntoutuksen menetelmät)
- eri toimijoiden välisen yhteistyön ja moniammatillisten palvelujen kehittämiseen sekä osallisuutta ja kuntoutumista tukevan osaamisen kehittämiseen palveluverkostossa
- sosiaalista osallisuutta vahvistavien yhteisöllisten ja asukaslähtöisten toimintatapojen ja palveluiden, asiakkaan osallisuuden, kokemusasiakkuuden ja vertaistuen kehittämiseen
- **Tukea voivat hakea: kunnat, työllisyys-, sosiaali- ja kuntoutuspalvelujen tarjoajat, tutkimus- ja koulutusorganisaatiot, järjestöt ja säätiöt, yritykset**

Kestävä kasvu ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa  
EU:lta  
2014–2020



**Euroopan unioni**  
Euroopan sosiaalirahasto

# Ohjelman tuotos- ja tulosindikaattorit

Näitä määrällisiä ja laadullisia indikaattoreita erityisesti seurataan:

- TL3 ET 6.1 Nuorten ja muiden heikossa työmarkkina-asemassa olevien työllistymisen edistäminen:
  - Työttömät ja työelämän ulkopuolella olevat alle 30-vuotiaat osallistujat
  - Yli 54-vuotiaat osallistujat
    - > alle 30-v. tai yli 54-v. osallistujat, jotka ovat työelämässä jättäessään toimen (TULOS)
- TL4 ET 9.1 Siirtymävaiheita ja koulutuksellista tasa-arvoa tukevien palveluiden parantaminen
  - Henkilöt, joilla vain alemman tai ylemmän perusasteen koulutus
  - Osallistuvat opinto-ohjaajat, uraneuvojat ja muut ohjauspalveluiden asiantuntijat
    - > Alle 25-v. osallistujat, jotka ovat koulutuksessa jättäessään toimen (TULOS)
    - > Osallistujille osuvampi koulutus työelämän vaatimukseen (TULOS)
- TL5 ET 10.1 Työelämän ulkopuolella olevien työ- ja toimintakyvyn parantaminen
  - Työelämän ulkopuolella olevat, jotka eivät ole koulutuksessa
  - Pitkäaikaistyöttömät
    - > Osallistujien parantunut työ- ja toimintakyky (TULOS)

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa  
EU:lta  
2014–2020



# ESR ja Itä-Lappi

## Työvoimapula

ESR:n perimmäinen tavoite on edistää työllisyyttä ja turvata osaavan työvoiman saatavuutta.

- TL3 : kehitetään ja hyödynnetään työllistymistä tukevia palveluja ja aktiivisen työvoimapolitiikan välineistöä, tunnistetaan yritysten työvoimatarpeet, puretaan sukupuolen mukaan jakautuneita työmarkkinoita, edistetään työvoiman liikkuvuutta
- TL4: tuetaan siirtymiä koulutuksesta työelämään ja parannetaan koulutuksen osuvuutta elinkeinoelämän tarpeita vastaavaksi
- TL5: pyritään turvaamaan täystyöllisyys ja tukemaan myös kaukana työmarkkinoista olevien työ- ja toimintakykyä

Kestävä kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa  
EU:lta  
2014–2020



# ESR ja Itä-Lappi

## Ikääntyminen

ESR-rahoituksella halutaan tukea ikääntyvien työllistymistä sekä työssä olevien ja yrittäjien työssä jaksamista ja työhyvinvointia

- TL3 : kehitetään palveluratkaisuja myös ikääntyville työttömille, tuetaan työssäjaksamista yrityksissä sekä julkisorganisaatioissa
- TL 4: tuetaan ikääntyvien työssä olevien ammattitaitoa ja kehitetään räätälöityjä koulutusratkaisuja vahvistamaan työelämätaitoja

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa  
EU:lta  
2014–2020



Euroopan unioni  
Euroopan sosiaalirahasto

# ESR ja Itä-Lappi

## Digitalisaatio

- Digitalisaation ja erilaisten sähköisten palveluratkaisujen hyödyntäminen ja kehittäminen on yksi ESR-ohjelman läpileikkaavista teemoista
- Ollut painopisteenä hankehaussa aiemminkin ja nyt erityisesti syksyn 2018 haussa
- Lapin DigiStep –hanke: selvitys Lapin yritysten digitalisaation tilasta ja yhteiskehittämisen työpajat
- 5.3.2018 päättyneessä haussa tuli useita ”digi-hankkeita”, joita nyt valmistellaan

*Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma*

Vipuvoimaa  
EU:lta  
2014–2020



# Hankehaku syksyllä 2018

- Hakukuulutus julkaistaan kesällä ja haku päättyy 2.10.2018
- Hankkeiden toteuttamisaika voi jatkua 2020+, työvoimapolitiittisia toimenpiteitä voi toteuttaa 31.5.2019 saakka

Rahoitettavissa hankkeissa haluamme korostaa seuraavia ”teemoja”

- \* työvoiman saatavuus (matkailu ja muut maakunnan tärkeät (kasvu)alat
- \* myös julkisorganisaatioiden tuottavuutta ja työhyvinvointia edistävät hankkeet (yleisiä kehittämishankkeita, ei yhdelle organisaatiolla oman toiminnan kehittämiseen)
- \* kuntien elinvoima- ja hyvinvoinnin edistämisen -tehtävää tukevat hankkeet (näkökulma voi olla esim. työllisyys tai ennaltaehkäisevät ja varhaisen puuttumisen palvelut, yhdyspinnat)
- \* tasa-arvo –hankkeet (erityisesti miesten syrjäytymiskehitykseen pureutuvat)
- \* digitalisaation hyödyntäminen ja digin sekä maakunnan kannalta keskeisten alojen (mm. bio- ja kiertotalous, matkailu) osaamisen ja koulutuksen laadun kehittäminen
- \* kuntien ja 3. sektorin hankkeet kaikkein vaikeimmassa asemassa oleville asiakkaille (mm. päihde- ja mt-kuntoutujat, suurimmassa syrjäytymis- ja syrjimisvaarassa olevat)

# Lisätietoa

[www.rakennerahastot.fi](http://www.rakennerahastot.fi)

[www.ely-keskus.fi/pohjois-pohjanmaa](http://www.ely-keskus.fi/pohjois-pohjanmaa) > EU-rahoitus

Alueosion ESR-yhteyshenkilöt Lapissa:

Liisa Irri

Marja Kivekäs

Paula Alho

s-posti: [etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi](mailto:etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi)

Kestävä kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa  
EU:lta  
2014–2020



**Euroopan unioni**  
Euroopan sosiaalirahasto